Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Gandrabur Marcel)

Dosarul nr. 3a-2166/25 (2-24099787-02-3a-26062025)

D E C I Z I E

11 februarie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Judecătorii Papuc Daniela
Grefier

examinând în ședință publică, apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 martie 2025, adoptată în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată de Morari Anatoli împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 5 septembrie 2024 Morari Anatoli s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, prin Extrasul din Ordinul nr. 135/ps din 19 martie 2024, la 29 martie 2024 a încetat raportul de serviciu din cadrul Direcției regionale Est a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie.

Prin certificatul nr. 35/34-20/1184 din 17 aprilie 2024, întocmit de către Direcția regională Est s-a constat că, vechimea totală în muncă realizată de către reclamant este de 25 ani 7 luni 25 zile, inclusiv

certificatul nr. 05 din 29 martie 2024 întocmit de către Direcția regională Est a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care prezintă suma drepturilor bănești pentru stabilirea pensiei primite în perioada de activitate în cadrul acestei subdiviziuni, luna martie 2023 - februarie 2024, în total suma de 235625,52 lei.

Consecvent, a indicat că, la 20 mai 2024 s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ștefan Vodă (CTAS Ștefan Vodă) cu cererea nr. 23/2024/1401 prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, începând cu 29 martie 2024, în baza art. 13 lit. a), art. 14 lit. a) și art.44 din Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pct. 1, pct. 2, pct.3, pct.4 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

A menționat că, la cerere cu privire la stabilirea pensiei a anexat toate actele necesare care confirmă vechimea în muncă realizată de reclamant care constituie 25 ani 7 luni 25 zile, inclusiv, certificatul nr. 05 din 29 martie 2024 întocmit de către Direcția regională Est a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care prezintă suma drepturilor bănești primite în perioada de activitate în cadrul acestei subdiviziuni, luna martie 2023 - februarie 2024, 235625,52 lei primită în perioada enunțată, adică cele 12 luni necesare pentru determinarea cuantumului pensiei precedente concedierii.

A evidențiat faptul că, în cele 12 luni precedente eliberării din serviciu a primit suma totală de 235 625,52 lei care este reflectată în certificatul de soldă de către instituția de forță responsabilă de plățile respective, nemijlocit și de achitarea salariului reclamantului.

A reiterat că, din sumele primite și reflectate în Certificatul nr. 05 din 29 martie 2024 întocmit de către Direcția regională Est a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră anexat la cererea de stabilire a pensiei au fost reținute și achitate contribuții individuale obligatorii la stat.

A notat că, din documentele prezentate la CTAS Ștefan Vodă, urma să i se stabilească pensia pentru vechime în muncă în proporție de 50% pentru o vechime în muncă realizată de 25 ani, în mărime de 9817,73 lei.

A indicat că, la 11 iulie 2024 a luat cunoștință cu Decizia CTAS Ștefan Vodă privind stabilirea pensiei nr. 23/2024/16367, conform căreia

a constatat că, cuantumul pensiei este stabilit începând cu 30 martie 2024 în mărime de 7701,48 lei. Cu decizia menționată, prin care organul de asigurări sociale i-a determinat cuantumul pensiei în mărime de 7701,48 lei, reclamantul nu este de acord, deoarece constată că i-a fost diminuat considerabil cuantumul pensiei.

A observat că, din decizia privind stabilirea/recalcularea pensiei i-a fost calculat cuantumul pensiei din suma totală de 184835,54 lei, dar nu din solda menționată în Certificatul nr. 05 din 29 martie 2024 întocmit de către Direcția regională Est a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, prezentat și anexat la cerere, care reflectă suma totală de 235625,52 lei.

Nefiind de acord cu Decizia organului de asigurări sociale, la 2 august 2024 cu nr. M-4185/24, a depus cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat:

- anularea Deciziei de stabilirea/recalcularea pensiei nr. 23/2024/16367 emisă de către CTAS Ștefan Vodă ca fiind una ilegală și abuzivă.

- emiterea unei Decizii prin care să se recalculeze pensia pentru vechime în muncă începând cu 30 martie 2024, în proporție de 50%, din suma totală primită de 235625,52 lei, cu includerea tuturor sumelor primite înainte de concediere din care au fost reținute și achitate contribuții individuale de stat obligatorii în perioada, martie 2023 - februarie 2024.

- calcularea cuantumului pensiei începând cu 30 martie 2024 în mărime de 9.817,73 lei, inclusiv indexarea de la 1 aprilie 2024, în cuantum de - 10,406,79 lei.

În acest context, a menționat că, la 20 august 2023, a recepționat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 4185/24 din 13 august 2024 la cererea prealabilă nr. M-41.85/24 din 13 august 2024, prin care i s-a refuzat în recalcularea pensiei menținând în vigoare Decizia CTAS Ștefan Vodă privind stabilirea pensiei în mărime de 7701,48 lei.

Nefiind de acord cu Decizia 23/2024/16367 emisă de către CTAS Ștefan Vodă și cu răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-4185/24 din 13 august 2024, în temeiul art. 189 al Codului administrativ, a înaintat prezenta acțiune.

Consideră reclamantul că, prin refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a satisface cerințele înaintate, i-a fost încălcat dreptul la proprietate garantat de art.46 din Constituția Republicii Moldova, ceea ce constituie și o violare a prevederilor art.6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, cât și art. 1

al Protocolului adițional la Convenție, îmbinat cu art. 14 al Convenției.

Notează că, potrivit art. 44 alin.(2) din Legea nr. 1544/1993, pensia se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Conform pct. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 (cu completările și modificările ulterioare, în vigoare de la 29 decembrie 2018), pensiile persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Specifică că, punctul 3 alin. (1) al aceleiași Hotărâri prevede că, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sânt acordate permanent.

Totodată, indemnizația pentru executarea conștiincioasă a obligațiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproșabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) și asistența materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decât mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii.

Se consideră plăți compensatorii: - compensația pentru concediul nefolosit; - compensația în schimbul rației alimentare; - compensația în schimbul echipamentului; - compensația pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătății; - compensația pentru închirierea spațiului locativ; - indemnizațiile de transfer; - plățile de asigurare; - indemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; - indemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne; - majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender; plățile stimulatorii cu caracter unic, acordate cu prilejul jubileelor și

pentru muncă sârguincioasă; - pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu.

Astfel a invocat că, legislatorul a indicat în mod expres și exhaustiv care sunt plățile compensatorii care nu se includ la calcularea pensiei, iar așa plăți cum sunt sumele pentru sporul pentru munca de noapte în sumă de 1040,32 lei, ore muncite supraprogram 35728,95 lei, stimularea unică în sumă de 8936,36 lei și premiul anual în sumă de 5084,25 lei, achitate în ultimul an de activitate nu sunt incluse ca fiind exceptate.

Respectiv consideră că, pensia pentru vechime în muncă, urma a fie determinată începând cu 29 martie 2024, în proporție de 50%, din suma totală primită de 235625,52 lei (cu includerea tuturor sumelor primite înainte de concediere), în mărime de 9.817,73 lei, inclusiv indexată de la 01.04.2024 - în cuantum de 10.406,79 lei.

Explică că, formula de calcul a pensiei, în temeiul pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, este următoarea: 235625,52 lei : 12 luni = 19.635,46 lei x 50% = 9.817,73 lei + 589,0638 (indexarea) = 10.406,79 lei.

Astfel, având în vedere circumstanțele invocate, partea reclamantă a solicitat:

- admiterea cererii.

- anularea Decizia CTAS Ștefan Vodă nr. 23/2024/16367, ca fiind una ilegală.

- anularea răspunsului CNAS nr.4185/24 din 13 august 2024, ca fiind unul ilegal (răspunsul la cererea prealabilă).

- obligarea organul de asigurări sociale să emită un act administrativ favorabil privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă dlui Morari Anatoli, prin includerea în calculul pensiei a tuturor plăților primite pentru 12 luni precedente concedierii reflectate în Certificatele de soldă - din suma totală de 235625,52 lei.

- recalcularea pensiei pentru vechime în muncă începând cu 29 martie 2024, în proporție de 50%, din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii din suma totală de 235625,52 lei din care au fost reținute și achitate contribuții individuale de stat obligatorii, în mărime de 9817,73 lei, inclusiv cu indexarea de la 1 aprilie 2024, cuantumul căreia constituie 10406,79 lei.

La 24 ianuarie 2025, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus referință aferentă cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată. (f.d.32-35).

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 martie 2025, s-a admis parțial acțiunea în contencios administrativ înaintată de Morari Anatoli împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

S-a anulat parțial decizia CTAS Ștefan Vodă nr. 23/2024/16367 din 11 iunie 2024 și decizia adoptată în procedura prealabilă - refuzul CNAS nr. 4185/24 din 13.08.2024.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să emită un act administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei lui Morari Anatoli, cu includerea în calcul a plăților de care a beneficiat în ultimele 12 luni înaintea concedierii și anume: sporului pentru munca de noapte de 1040,32 lei și a orelor supraprogram în mărime de 35728,95 lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca nefondată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 martie 2025, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art. 232 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 13 martie 2025, iar apelul nemotivat a fost declarat la 24 martie 2025.

Hotărârea motivată a fost comunicată apelantei la 12 iunie 2025, iar apelul motivat a fost depus la 16 iunie 2025. Prin urmare, Colegiul constată că atât apelul nemotivat, cât și cel motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că, în urma examinării dosarului de pensionare a intimatului, s-a constatat că, potrivit extrasului din ordin nr. 135/ps din 19 martie 2024 emis de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Morari Anatoli a încetat raportul de serviciu din data de 29 martie 2024, în legătură cu

împlinirea vechimii în serviciu, cu acordarea dreptului la pensie.

La 20 mai 2024 reclamantul s-a adresat cu cererea 23/2024/1401 la CTAS Ștefan Vodă, privind stabilirea pensiei în condițiile Legii nr. 1544/1993, având în vedere că începând cu data de 29.03.2024 a demisionat din cadrul Inspectorului General al Poliției de Frontieră – Direcția regională Est, în legătură cu împlinirea vechimii în serviciu.

În urma examinării dosarului personal și a actelor confirmative anexate, la data de 11 iunie 2024 organul de asigurări sociale a emis Decizia 23/2024/16367 privind stabilirea pensiei pentru vechime în serviciu în temeiul căreia Morari Anatoli beneficiază de aceasta conform art. 13 lit. a) a Legii prenotate începând cu data de 30 martie 2024 în proporție de 50% din suma soldei.

Astfel, începând cu 30 martie 2024 Morari Anatoli este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă, în mărime de 50% din suma soldei primite înainte de concediere, confirmând vechimea de 25 ani 8 luni (raportul istoriei asigurării), în baza Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectorului General al Poliției de Frontieră. Cuantumul inițial a pensiei pentru vechime în muncă de 7701,48 lei, a fost determinat din solda primită înainte de concediere, prezentată în certificatele privind plata soldei lunare: nr. 05 din 29 martie 2024 eliberat de către administrația Direcției regionale Est a Inspectorului General al Poliției de Frontieră, prezentat și semnat de către șeful interimar al Direcției sus nominalizate.

Conform art. 44 alin (2) al Legii 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și pct.1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri şi subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, cuantumul pensiei se calculează din: salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Cu referire la cerințele reclamantului le consideră neîntemeiate deoarece în conformitate cu prevederile pct. 3 a Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în serviciu, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și sistemului penitenciar, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent.

A atras atenția că, instanța de fond a admis parțial solicitarea intimatului neîntemeiat, deoarece contravine prevederilor legale, și anume pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent.

Consideră că, instanța de fond a interpretat eronat sintagma din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 „în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent” ori, remunerarea pentru orele suplimentare pentru orele de muncă nu este acordată permanent.

A remarcat faptul că, odată cu intrarea în vigoare la data de 1 decembrie 2018 a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare, au fost abrogate actele normative cu privire la salarizarea în sectorul bugetar și a militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă angajați în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice.

Respectiv, Legea nr. 270/2018 prevede un sistem nou de stabilire a salariului precum și alte noțiuni privind componentele salariului lunar și plățile suplimentare decât cele reglementate în Legea nr. 1544/1993 și Hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

A menționat că, potrivit art. 10 alin. (1) și (2) al Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (în vigoare din 1 decembrie 2019): Salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din: partea fixă, compusă din: - salariul de bază; - sporul lunar pentru gradul profesional; - sporul lunar pentru

deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic; - sporul lunar pentru deținerea titlului onorific; partea variabilă, care cuprinde: -sporul pentru performanță; - sporuri cu caracter specific. Suplimentar la cele menționate la alin.(1), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de: - sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile; - sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus; - supliment pentru participare în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență în cadrul unității bugetare în care este angajat; - premii unice; - premiu anual.

A atras atenția că, în cuantumul pensiei au fost incluse în calcul sumele reflectate în certificatul enumerat supra, cu excepția sumelor - Spor pentru munca de noapte (1040,32 lei), - Ore supraprogram (35728,95 lei), - Stimularea unică (8936,36 lei), - Premiul anual (5084,25 lei).

Reieșind din cele expuse supra, consideră apelantul că, temei de anulare a refuzului în recalcularea pensiei pentru vechime în serviciu emis de CTAS Ştefan Vodă prin nr. Decizia 23/2024/16367 din 11 iunie 2024 și a răspunsului CNAS nr. 4185/24 din 13 august 2024, nu există.

Din cele relatate, în temeiul articolelor 231, 232, 233 din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea intimatului să fie respinsă ca neîntemeiată.

În ședința de judecată, reprezentantul apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale, Ghencea Constantin, a susținut cererea de apel înaintată pe motivele de fapt și de drept invocate și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.

În cadrul ședinței de judecată, intimatul Morari Anatoli, a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și menținerea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

Potrivit art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile

cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 219 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, analizând temeinicia și legalitatea hotărârii instanței de fond, constată că aceasta este întemeiată, motiv pentru care apelul urmează a fi respins, din raționamentele ce urmează.

Admisibilitatea acțiunii:

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. a), b) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

În speță, Colegiul reține că, obiect al examinării prezentei cauze îl constituie anularea deciziei CTAS Ștefan Vodă nr. 23/2024/16367 din 11 iunie 2024 și deciziei de refuz nr. 4185/24 din 13 august 2024 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedură prealabilă, și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită în privința lui Morari

Anatoli actul administrativ individual favorabil și recalcularea pensiei. În privința primei condiții de admisibilitate se constată că actele contestate sunt acte administrative individuale defavorabile deoarece, prin acestea la stabilirea pensiei reclamantului nu i-au fost luate în calcul mai mule sume (sporuri), care în opinia sa i-a diminuat cuantumului pensiei.

În aceste condiții, acțiunea formulată, având ca obiect anularea acestei deciziilor emise de Casa Națională de Asigurări Sociale și obligarea acesteia de a emite actul administrativ individual favorabil, se circumscrie tipului de acțiune în contestare, prevăzut de art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

Prin urmare, instanța constată că obiectul acțiunii este unul complex, reunind atât o cerere de anulare a unor acte administrative individuale, cât și o cerere de obligare a autorității publice de a emite un act administrativ și de a efectua recalcularea solicitată.

Totodată, în temeiul dispozițiile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) din Codul administrativ referitoare la competența materială și teritorială a instanțelor în materie de contencios administrativ, se constată că acțiunea introdusă de reclamant a fost înaintată instanței competente, fiind respectate cerințele privind competența jurisdicțională atât sub aspect material, cât și teritorial.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În temeiul art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Completul de judecată reține că reclamantul este destinatarul actelor administrative contestate și, prin acțiunea formulată, urmărește protecția unui drept propriu susceptibil de a fi vătămat prin activitatea administrativă a autorității.

Prin urmare, condiția privind revendicarea unui drept legitim, necesară admisibilității acțiunii în contencios administrativ, este întrunită,

iar reclamantul beneficiază de control judecătoresc asupra activității administrative contestate.

În acord cu art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Conform art. 31 alin.(2) și (3) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, privind sistemul public de pensii, cererea de pensionare și actele necesare se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului, unde se înregistrează în mod obligatoriu. Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul teritorial de asigurări sociale și semnată de conducătorul acestuia, în termen de 60 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

Conform art. 40 alin. (1)-(2) din aceeași lege, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Socialei, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

La 2 august 2024, reclamantul s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea Deciziei de stabilirea/recalcularea pensiei nr. 23/2024/16367 emisă de către CTAS Ștefan Vodă ca fiind una ilegală și abuzivă.

Ulterior, prin răspunsul nr. 4185/24 din 13 august 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a refuzat în recalcularea pensiei menținând în vigoare Decizia CTAS Ștefan Vodă privind stabilirea pensiei în mărime de 7701,48 lei. (f.d.11 dosar administrativ).

Nefiind de acord cu Decizia nr. 23/2024/16367 emisă de către CTAS Ștefan Vodă și cu răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-4185/24 din 13 august 2024, în temeiul art. 189 al Codului administrativ, la 5 septembrie 2024, reclamantul a înaintat prezenta acțiune, circumstanțe din care rezultă că acțiune în instanța de judecată.

Analizând dispozițiile legale aplicabile și circumstanțele concrete ale cauzei, Completul judiciar constată că reclamantul are calitatea de

persoană legitimă pentru a sesiza instanța de contencios administrativ, a respectat procedura și termenul de depunere a acțiunii, iar obiectul cererii nu se încadrează în situațiile exceptate de la controlul judiciar.

În aceste condiții, nu se identifică motive de inadmisibilitate a acțiunii, iar instanța de fond a apreciat corect că sunt întrunite condițiile pentru admiterea acesteia.

Raționamentele asupra fondului acțiunii:

Din materialele cauzei, rezultă că, prin ordinul IGPF nr. 135/ps din 19 martie 2024 s-a dispus încetarea raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special, Morari Anatoli, de la 29 martie 2024, în baza art.38 alin. (1) lit. c) al Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI nr. 288/2016, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, dispunându-se achitarea indemnizației unice în conformitate cu art. 49 alin. (3) al aceleiași legi (f.d.1 dosar administrativ).

Prin certificatul nr. 5 din 29 martie 2024 întocmit de către Direcția regională Est a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră s-a constat că, vechimea totală în muncă realizată de către Morari Anatoli este de 25 ani, 7 luni, 25 zile (f.d.3-6 dosar administrativ).

La 20 mai 2024 reclamantul a depus la CTAS Ștefan Vodă cerere pentru stabilirea pensiei. (f.d.2 dosar administrativ).

Prin decizia CTAS Ștefan Vodă nr. 23/2024/16367 din 11 iunie 2024, reclamantului Morari Anatoli i-a fost stabilit cuantumul pensiei începând cu 30 martie 2024, în suma de 7701,48 lei.

Nefiind de acord cu decizia CTAS Ștefan Vodă din 11 iunie 2024, reclamantul la 2 august 2024 a înaintat cerere prealabilă în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale. (f.d.9-10 dosar administrativ)

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 4185/24 din 13.08.2024, cererea prealabilă a reclamantului a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.11-12 dosar administrativ).

Astfel, nefiind de acord cu decizia CTAS Ștefan Vodă nr. 23/2024/16367 din 11 iunie 2024 și decizia nr. 4185/24 din 13 august 2024, emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedura prealabilă, reclamantul Morari Anatoli, la 5 septembrie 2024 a înaintat prezenta acțiune în instanța de judecată (f.d.3-11).

În drept, Colegiul notează că, potrivit art. 44 alin. (1)-(2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993 pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru

funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile lor se calculează din solda acestora. Pensia pentru persoanele menționate se calculează din: salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Subsecvent, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciar, stabilesc următoarele.

Conform pct. 2 din hotărârea nominalizată, pensiile militarilor și ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorii Centrului Național Anticorupție și ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi bănești: pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și funcționarii publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră (cu excepția persoanelor indicate în subpunctele "b" și "c" ale prezentului punct) - din salariul funcției deținute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăti, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Totodată, potrivit pct. 3 hotărârea precitată, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sânt acordate permanent.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii.

Se consideră plăți compensatorii: - compensația pentru concediul nefolosit; -compensația în schimbul rației alimentare; -compensația în schimbul echipamentului; - compensația pentru mutilare sau altă daună

pricinuită sănătății; - compensația pentru închirierea spațiului locativ; indemnizațiile de transfer; - plățile de asigurare; - indemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; - indemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender; - plățile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile) acordate cu prilejul jubileelor și pentru muncă sârguincioasă; - pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu.

Reieșind din conținutul normei precitate, Colegiul reține că prima instanță corect a apreciat faptul că, autoritatea corect a exclus din calculul sumelor primite pentru ultimele 12 luni: (premiul anual 5084,25 lei) și stimularea unică (6900,00 lei) întrucât acestea au un caracter unic și sunt indicate expres în pct. 3 al Hotărârii de Guvern nr. 78/1994 (f.d.7 dosar administrativ).

În subsidiar, raportând normele legale incidente speței la materialele cauzei, Colegiul constată că, dreptul reclamantului Morari Anatoli la recalcularea pensiei cu includerea în calcul a plăților de care a beneficiat în ultimele 12 luni înaintea concedierii și anume: a sporului pentru munca de noapte de 1040,32 lei și a orelor supraprogram în mărime de 35728,95 lei, a fost dobândit în modul prevăzut de leg, considerent din care Colegiul reține că, plățile/sporurile pentru: munca de noapte (1040,32 lei); ore supraprogram (35728,95 lei din Certificatul nr. 5 - f.d.7 dosar administrativ) - reprezintă plăți efectuate pentru munca prestată suplimentar, în temeiul unor ordine ale angajatorului ce constituie un acord de muncă suplimentar la contractul de muncă de bază. Prin urmare, aceste plăți (spor pentru munca de noapte/ore supraprogram) poartă un caracter permanent, până la întreruperea muncii suplimentare, care poate dura o anumită perioadă de timp în dependență de necesitățile angajatorului.

Prin urmare, argumentul apelantei potrivit căruia sporul pentru munca de noapte și plata pentru orele suplimentare nu ar avea caracter permanent nu poate fi reținut.

Caracterul permanent al unei plăți nu presupune achitarea ei într-o sumă fixă și invariabilă în fiecare lună și nici nu înseamnă că plata respectivă trebuie să facă parte din salariul de bază. Caracterul permanent rezultă din faptul că plata este reglementată de lege, este aferentă

executării atribuțiilor de serviciu și poate fi acordată ori de câte ori sunt întrunite condițiile legale pentru prestarea muncii respective. Sporul pentru munca de noapte și remunerarea muncii suplimentare reprezintă elemente ale remunerației muncii efectiv prestate, fiind prevăzute expres de legislația salarială și acordate în considerarea exercitării atribuțiilor funcției. Aceste plăți nu constituie beneficii ocazionale, gratificații arbitrare sau avantaje acordate discreționar de angajator, ci reprezintă contraprestația legală pentru timpul efectiv lucrat în condiții speciale sau peste durata normală a timpului de muncă.

Așadar, Colegiul remarcă că, natura juridică a acestor plăți este fundamental diferită de cea a premiilor unice sau a stimulărilor ocazionale, care sunt acordate discreționar și care au fost expres excluse de legiuitor din baza de calcul a pensiei.

În contextul celor expuse, Colegiul reiterează că, în mod corect instanța de fond a făcut distincția între premiul anual și stimularea unică, pe de o parte, și sporul pentru munca de noapte și plata orelor suplimentare, pe de altă parte. Premiul anual și stimularea unică au caracter excepțional și singular, fiind plăți unice care nu remunerează direct activitatea curentă desfășurată în cadrul funcției. Din acest motiv, acestea au fost excluse de la calculul pensiei. În schimb, sporul pentru munca de noapte și plata muncii suplimentare reprezintă venituri salariale generate de executarea nemijlocită a obligațiilor de serviciu și constituie parte integrantă a remunerației aferente activității profesionale.

Concomitent, Colegiul notează că, nefondat este și argumentul apelantei referitor la intrarea în vigoare a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, întrucât Legea menționată reglementează modalitatea de salarizare a personalului din sectorul bugetar, în timp ce condițiile și regulile de stabilire a pensiei pentru funcționarii publici cu statut special sunt reglementate prin Legea nr. 1544/1993 și prin Hotărârea Guvernului nr. 78/1994. Cele două acte normative reglementează instituții juridice diferite și operează în planuri distincte.

Astfel, Colegiul precizează că, faptul că Legea nr. 270/2018 clasifică sporurile pentru munca de noapte și pentru munca suplimentară drept plăți suplimentare nu înseamnă că acestea sunt excluse automat din baza de calcul a pensiei. Dimpotrivă, art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993 include expres în calculul pensiei „alte recompense, plăți, sporuri și suplimente”, ceea ce demonstrează intenția clară a legiuitorului de a lua în considerare și asemenea componente salariale.

De asemenea, nu poate fi acceptată nici susținerea apelantei că aceste

sume nu ar trebui incluse deoarece nu fac parte din plățile acordate permanent. O asemenea interpretare ar conduce la restrângerea nejustificată a dreptului la pensie și ar lipsi de efect util prevederile art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993. Or, dacă s-ar accepta poziția Casei Naționale de Asigurări Sociale, majoritatea sporurilor și suplimentelor prevăzute de lege ar fi excluse de la calculul pensiei, deși legiuitorul a prevăzut expres includerea acestora.

Mai mult, Colegiul punctează că, sporul pentru munca de noapte și remunerarea muncii suplimentare au fost efectiv achitate reclamantului pe parcursul perioadei de referință, au constituit venituri salariale reale și au fost reflectate în certificatul de soldă emis de autoritatea competentă. Aceste sume au făcut parte din veniturile obținute de reclamant în exercitarea funcției și au contribuit la formarea bazei economice a dreptului său la pensie.

Este relevant și faptul că asupra acestor venituri au fost calculate și achitate contribuțiile sociale obligatorii. Excluderea lor ulterioară din baza de calcul a pensiei ar crea o disproporție evidentă între contribuțiile suportate și prestația socială acordată, afectând principiul contributivității și al echității sociale.

În aceste condiții, orice restrângere a bazei de calcul a pensiei trebuie să fie expres prevăzută de lege, clară și previzibilă. Or, Casa Națională de Asigurări Sociale a exclus sporul pentru munca de noapte și plata orelor suplimentare fără existența unui temei legal expres care să justifice o asemenea măsură.

În acest sens, Colegiul subliniază că prima instanță a reținut corect că este relevantă speței, cauza *Gaygusuz versus Austria* (1996), în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că pensia reprezintă un drept patrimonial în sensul articolului 1 din Protocolul 1 la Convenția pentru Drepturile Omului, fiind constatată existența unei discriminări în sensul articolului 14 atunci când nu există o justificare obiectivă și rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului.

Prin urmare, instanța de fond a apreciat corect situația de fapt și a aplicat în mod just dispozițiile art. 44 din Legea nr. 1544/1993 și pct. 2-3 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, anulând parțial actele administrative contestate și obligând autoritatea să emită un nou act administrativ privind recalcularea pensiei lui Morari Anatoli cu includerea în calcul a plăților de care a beneficiat în ultimele 12 luni înaintea concedierii și anume: sporului pentru munca de noapte de 1040,32 lei și a orelor supraprogram în mărime de 35728,95 lei.

Mai mult ca atât, Colegiul atestă că, argumentele formulate în apel

nu infirmă constatările instanței de fond și nu demonstrează existența vreunei erori de fapt sau de drept care ar justifica casarea hotărârii atacate, întrucât argumentele apelantei expuse în cererea de apel nu sunt de natură să răstoarne soluția instanței de fond, considerente din care Colegiul conchide că, apelul urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menținerea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 martie 2025.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ și articolele 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 martie 2025.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Președintele ședinței,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Copia corespunde originalului / judecător/